

Český jazyk – ukázka testu

1. Vyznač v textu slova, která jsou napsána chybně, a na řádek pod textem je napiš správně.

Zbyněk měl rád vyprávění o chvílích, kdy byli jeho prarodiče ještě malými dětmi. Zbyňkův děda vyrůstal v malé vízce poblíž Litomyšle.

Na podzim, když nebylo sychravé počasí, si děda a jeho kamarádi pouštěli na polích papírové draky, kteří se vznášely vysoko nad jejich hlavami. V zimě stavěli sněhuláky a hlavy jim zdobili dřevými hrnci. Když na mezi rozkvetli petklíče, těšili se, až z proutků upletou pomlázku a na Velikonoce si vykoledují kraslice. Při letních radovánkách u řeky jim třpytí pstruzi sami skákali do sítí.

Zbyňkovi bylo velmi líto, že zážitky z dědova dětství jsou už jen milou vzpomínkou.

2. Označ, která výpověď je chybná?

- a/ Mé známé mi napsali dva hezké dopisy.
- b/ Kolegové, kdy jste se včera vrátili?
- c/ Seznámili jsme se na horách s novými spolužáky.
- d/ Na zelené louce se pásly ovce a kozy.

3. Napiš podstatné jméno, které je příbuzné se slovem vysněný a zároveň se skloňuje podle vzoru hrad. _____

4. Napiš podstatné jméno, které je příbuzné se slovem dospět a zároveň se skloňuje podle vzoru kost. _____

5. Na vynechané místo je třeba doplnit n/nn tak, aby věta byla pravopisně správně.

Žena obvině*á z trestné čin*osti si ve vězení psala de*ík.

- a/ n – nn – n
- b/ n – n – nn
- c/ nn – nn – n
- d/ nn – n - nn

6. Který z následujících řádků je napsán bez pravopisné chyby?

- a/ cizí hladový pes
- b/ cizý hladový pes
- c/ vidím cizý hladové psy
- d/ krmím cizí hladové psi

7. Které z následujících slov je mnohoznačné?

- a/ povlečení
- b/ prádelník
- c/ ručník
- d/ povlak

8. Slovo *smažení* může být různým slovním druhem. Napiš dvě věty, kde ho použiješ jako:

- a/ podstatné jméno _____
- b/ přídavné jméno _____

9. Urči slovní druhy ve větě „Na nás všechny nyní čeká mnoho dalších úkolů.“

- a/ předložka, zájmeno, číslovka, příslovce, sloveso, příslovce, zájmeno, podstatné jméno
- b/ příslovce, zájmeno, zájmeno, sloveso, sloveso, číslovka, přídavné jméno, podstatné jméno
- c/ citoslovce, zájmeno, zájmeno, příslovce, sloveso, číslovka, číslovka, podstatné jméno
- d/ předložka, zájmeno, zájmeno, příslovce, sloveso, číslovka, přídavné jméno, podstatné jméno

10. Ve kterém řádku jsou všechna slova ohebná?

- a/ maličkost, kolem, hravě
- b/ zítra, budoucí, oběd
- c/ příští, nad, okolí
- d/ osm, kdo, odcházející

11. Podle jakého vzoru se skloňuje podstatné jméno *hádě*?

- a/ moře
- b/ růže
- c/ kuře
- d/ píseň

12. Co dělá člověk, když *rokuje*?

- a/ kráčí
- b/ měří
- c/ hovoří
- d/ pospíchá

13. Které z těchto slov v češtině neexistuje?

- a/ nelibost
- b/ nerudný
- c/ tratnost
- d/ marný

14. Přiřaď k jednotlivým druhům podmětu odpovídající větu.

/jedna možnost nebude použita/

- podmět rozvitý _____
- podmět nevyjádřený _____
- podmět několikanásobný _____

- a/ V blízkosti silničního mostu jsme zahlédli hnízda vlaštovek a jiriček.
- b/ Nad rybníky a loukami kroužili v širokých spirálách orli.
- c/ Během výletu děvčata i chlapce překvapily přeháňky a bouřky.
- d/ Se sklizní jablek a hrušek babičce pomáhali ochotní lidé ze sousedství.

15. Ve které větě je slovo *zvon* podmětem?

- a/ Dlouho jsme potřebovali zvon do našeho kostela.
- b/ Kvalitní zvon jsme sehnali až v zahraničí.
- c/ Těžký zvon jsme nechali ihned zavěsit do zvonice.
- d/ Starý nepotřebný zvon byl odvezen do nedaleké sběrný.

16. Vytvoř přídavné jméno ze slova *chrapot*.

V životě každého chlapce nadejde jednou okamžik, kdy ho uchvátí touha vykopávat poklady. Stejná touha posedla jednoho dne Toma. Jediný z Tomových kamarádů, který s ním do toho šel, byl Huck Finn.

„Hucku, prý když chce člověk najít poklad, musí zjistit, kam přesně o půlnoci při měsíci padá stín větve, a tam potom musí začít kopat. Zkusíme to s tím uschlým stromem na kopci. Sejdeme se tam spolu v půl dvanácté.

Chlapci byli na místě ještě před dohodnutou dobou setkání. Seděli ve stínu a čekali. Duchové si šeptali v šelestícím listí, strašidla se ukryvala v temných koutech, z dálky se ozýval nárek velkého psa, na nějž z koruny stromů odpovídala sova. Po nějaké době chlapci usoudili, že nadešla půlnoc. Podle stínu větve si označili místo a začali kopat. Srdce jim poskočilo pokaždé, když krumpáč o něco zavadil. Ale vždy to byl buď kámen, nebo kus dřeva.

Nakonec Tom řekl: „K ničemu to nevede, Hucku, nic nenajdeme. Určili jsme čas jenom od oka.“ Huck upustil lopatu. „Máš pravdu, necháme toho. Navíc mám pocit, jako by pořád něco stálo za mnou. Bojím se obrátit, protože třeba tam jsou strašidla.“

/M. Twain, Dobrodružství Toma Sawyera; upraveno/

17. **Z prvního odstavce vypiš zájmena:**

_____

18. **Z předposledního odstavce vypiš podstatná jména, která se skloňují podle vzoru *pán*:**

_____

19. **Vyhledej v textu sloveso v tomto tvaru:**

3. osoba, číslo množné, čas přítomný, způsob oznamovací _____

20. **Ve které dvojici slov je stejný významový vztah jako ve dvojici *krumpáč – lopata*?**

- a/ čočka – hrách
- b/ jahoda – ovoce
- c/ police – dřevo
- d/ strom - jedle

21. **Rčení, které není napsané správně, oprav na řádek pod cvičením.**

- a/ Co na srdci, to na jazyku.
- b/ Na jazyku med, v srdci jed.
- c/ Když ptáčka chytají, pěkně mu sypají.
- d/ Neříkej hop, dokud nepřeskočíš.

_____

22. **Vyber správné vysvětlení rčení „Nosit dříví do lesa.“**

- a/ dělat záslužnou práci
- b/ těžce pracovat
- c/ dělat zbytečnou práci
- d/ pracovat rád se dřevem

23. **Uspořádej níže uvedený text tak, aby části textu na sebe navazovaly.**

- A/ Konečně ze sebe cizinec vypravil dušené „dost!“ Tom ho nechal vstát. „Podruhé budeš chytřejší. Dáš si lepší pozor, s kým si něco začínáš.“ Cizinec odcházel.
- B/ Cizí chlapec však mlčel, jenom sebou zmítal a snažil se vyprostit. Brečel – hlavně vzteky. „Křikni dost!“ – a bušení pokračovalo.
- C/ V mžiku se Tom i cizí chlapec váleli v prachu, zaklesnutí do sebe jako kocouři. Jeden druhému škubal vlasy, jeden druhého škrábal a bil do nosu. Najednou se z mlhy bitevní vřavy vynořil Tom.
- D/ Tom to kvitoval posměšky. Opouštěl bojiště v povznesené náladě. Sotva se však obrátil zády, popadl cizí chlapec kámen a hodil ho po Tomovi. Pak se dal na útěk. Tom si odplivl a vykročil k domovu.
- E/ Seděl rozkročmo na cizinci a bušil do něho pěstmi. „Křikni dost!“ řekl Tom.
- F/ Cestou si oprašoval šaty, popotahoval a občas se díval zpátky, přičemž vyhrožoval Tomovi, co mu všechno udělá, „až se potkají podruhé.“

/M. Twain, Dobrodružství Toma Sawyera; upraveno/

pořadí:

1. více; vznášeli /draci/; zdobili; rozkvetly /petrklice/; dětství
2. a
3. sen
4. dospělost
5. a
6. a
7. d
8. např. Smažení ryb je snadné.
Smažení kapři jsou pochoutka.

9. d
10. d
11. c
12. c
13. c
14. d a c
15. d
16. chraptivý, chraptící

17. každého; ho; který; s ním; toho
18. duchové; psa
19. jsou
20. a
21. c
22. c
23. CEBAFD